

เรื่องที่ 10

อุตสาหกรรมเกษตร

อุตสาหกรรมเกษตร หมายถึง อุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตเกษตรเป็นปัจจัยการผลิต ในอุตสาหกรรมนั้น ด้วยเหตุนี้อุตสาหกรรมเกษตรจึงมีความสำคัญมาก ในฐานะที่เป็นแหล่งรองรับผลผลิตเกษตร ซึ่งจัดว่าเป็นอุปสงค์ที่ค่อนข้างจะแน่นอนภายในประเทศ ที่นอกเหนือไปจากอุปสงค์ของผู้บริโภค (Consumer Demand) ปกติ

นอกจากนี้แล้ว อุตสาหกรรมเกษตรยังเป็นแหล่งเพิ่มรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรรมในแง่ที่มีโอกาสทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม หรือในแง่เพิ่มงานในสาขาเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตเกษตรให้มากขึ้น เพื่อป้อนเข้าสู่โรงงาน

สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรเป็นส่วนหนึ่งในนโยบายสนับสนุนการส่งออก ของกระทรวงอุตสาหกรรม ประเทศไทยมีอุตสาหกรรมเกษตรหลายชนิดด้วยกัน เช่น น้ำตาล กระสอบป่าน สับปะรดกระป๋อง อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง อาหารทะเลบรรจุกระป๋อง อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แช่แข็ง ฯลฯ ในที่นี้จะเน้นเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้สินค้าเกษตรเป็นวัตถุดิบ หรือการแปรรูปสินค้าเกษตรที่ผลิตโดยเกษตรกรรายย่อย เพราะอุตสาหกรรมเหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาการตลาดและราคาผลผลิตเกษตรได้ดี กับเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อการส่งออก และเพื่อบริโภคภายในประเทศ ซึ่งได้แก่

1. อุตสาหกรรมน้ำมันพืช
2. อุตสาหกรรมอาหารสัตว์
3. อุตสาหกรรมนม
4. อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง
5. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แช่แข็ง
6. อุตสาหกรรมน้ำตาล

อุตสาหกรรมดังกล่าวมักจะเห็นว่า เป็นอุตสาหกรรมที่มีกรรมวิธีง่าย ๆ และใช้ผลผลิตเกษตรที่ประเทศไทยผลิตได้มาก เช่น พืชน้ำมัน คือ พวกลัวเหียง ถั่วลิสง เมล็ดปาล์ม ฯลฯ

เป็นปัจจัยสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมน้ำมันพืช อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ก็จะใช้วัสดุจากกากถั่วต่าง ๆ ที่เหลือจากโรงงานน้ำมันพืช และส่วนประกอบอื่น คือ เมล็ดข้าวโพด ปลาป่น ปลาขี้ขาว อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง ได้แก่ สับปะรดกระป๋อง อาหารทะเลกระป๋อง ผลไม้ต่าง ๆ บรรจุกระป๋อง ฯลฯ อุตสาหกรรมนม ระยะนี้ได้เจริญขึ้นมาก จนมีการทำฟาร์มโคนมเป็นกิจการใหญ่โต เกษตรกรมีอาชีพด้านปศุสัตว์มากขึ้น

อุตสาหกรรมการเกษตร นับเป็นสินค้าออกที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยปีละมาก ๆ เช่นกัน แม้ว่ามูลค่าไม่ค่อยจะแน่นอนในทางแนวโน้มสูงขึ้นก็ตาม ตัวอย่างเช่น ในช่วงปี พ.ศ. 2521-2526 มูลค่าสินค้าออกทั้งหมดเมื่อเทียบกับสินค้าออกอุตสาหกรรมเกษตรแล้ว จะเห็นแนวโน้มได้ชัดเจนดังนี้

มูลค่าสินค้าส่งออก ปี 2521-26 (ล้านบาท)

รายการ	ปี					
	2521	2522	2523	2524	2525	2526
สินค้าส่งออกทั้งหมด	83,065	108,179	133,197	153,001	159,728	146,239
สินค้าอุตสาหกรรม	41,291	30,498	38,543	49,440	57,013	52,764
สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	8,031	10,021	6,814	14,339	19,731	12,665
สินค้าอุตสาหกรรมเกษตรเป็นร้อยละของสินค้าอุตสาหกรรม	19.45	32.86	17.67	29.00	34.61	24.00
อัตราเพิ่มของสินค้าอุตสาหกรรมเกษตร ร้อยละ		24.78	-32.00	110.43	37.60	-35.81

ที่มา :- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมการเกษตรบางชนิด

ดร.โสภิต ทองปาน และคณะ ได้ทำการศึกษาและรวบรวมไว้ในหนังสือ โครงการเกษตรศึกษา : โครงการย่อยที่ 1 เรื่อง บทบาทของการเกษตรต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม : เครื่องชี้ในการพัฒนาการศึกษาด้านการเกษตร ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีเรื่องของอุตสาหกรรมการเกษตรที่สำคัญหลายเรื่องดังต่อไปนี้

อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ จากโรงงานผลิตอาหารสัตว์ในปัจจุบัน (2527) ทั้งโรงงานที่ได้รับการส่งเสริม และไม่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งรวมทั้งผู้ผลิตอาหารสัตว์รายย่อยมีกำลังผลิตประมาณ

ปีละ 2.5 ล้านตัน ซึ่งโรงงานส่วนใหญ่ได้ตั้งขึ้นในระหว่างช่วง พ.ศ. 2512 - 2517 อาหารสัตว์ที่ผลิตส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 เป็นอาหารไก่ และร้อยละ 21 เป็นอาหารสุกร ที่เหลือเป็นอาหารเป็ด และอาหารสัตว์ประเภทอื่น ๆ ปริมาณการผลิตได้เพิ่มจากประมาณปีละ 58,000 ตันใน พ.ศ. 2508 และได้เพิ่มขึ้นทุกปีประมาณว่าปริมาณการผลิตใน พ.ศ. 2523 มีประมาณ 1.3 ล้านตัน ส่วนใหญ่ใช้ภายในประเทศเริ่มมีการส่งออกในปี 2518 ซึ่งมีประมาณ 300 ตัน และส่งออกสูงสุดในปี 2524 ซึ่งมีประมาณ 41,000 ตัน แต่ลดเหลือประมาณ 30,000 ตันใน พ.ศ. 2525 วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่ใช้ก็มีอาหารแป้ง (ซึ่งมีข้าวโพด และปลายข้าว) และอาหารโปรตีน ซึ่งมีกากถั่วเหลือง และปลาป่น ประมาณว่าในช่วง พ.ศ. 2525 - 2527 อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ใช้ข้าวโพดประมาณปีละ 1.0 - 1.2 ล้านตัน เพราะส่วนใหญ่ต้องสั่งเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งปริมาณสั่งเข้าได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่น จากประมาณ 53,000 ตันใน พ.ศ. 2520 เป็นประมาณสองแสนตันใน พ.ศ. 2525 และ 2526 ซึ่งมีมูลค่านำเข้าเพิ่มจากประมาณ 253 ล้านบาทใน พ.ศ. 2520 เป็น 1,200 และ 1,095 ล้านบาทใน พ.ศ. 2525 และ 2526 ตามลำดับ

อุตสาหกรรมอาหารสัตว์นับจะมีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ตามลักษณะการขยายตัวของอุตสาหกรรมการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการบริโภคของตลาดภายในประเทศ และโอกาสที่จะส่ง-เนื้อสัตว์ไปจำหน่ายต่างประเทศ ซึ่งขึ้นอยู่กับราคาวัตถุดิบ

อุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่เนื้อ เมื่อพิจารณาถึงอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ก็จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องการเลี้ยงไก่เนื้อเข้าด้วยกัน เพราะการตื่นตัวและความก้าวหน้าในการเลี้ยงไก่เนื้อได้เริ่มจากอุตสาหกรรมอาหารสัตว์เพื่อเป็นตลาดอาหารสัตว์ และลักษณะธุรกิจได้พัฒนาไปถึงขั้นดำเนินธุรกิจครบวงจร นั่นก็คือบริษัทอาหารสัตว์นอกจากจะผลิตอาหารสัตว์แล้วยังมีการเลี้ยงไก่พันธุ์เพื่อผลิตไก่มีเชื้อและลูกไก่ขาย มีฟาร์มไก่เนื้อในสังกัด หรือฟาร์มลูกแล้ว มีโรงฆ่าไก่ที่ทำหน้าที่รับซื้อไก่มีชีวิต และขายส่งไก่ชำแหละ หรือส่งออกไก่สดแช่เย็นในเวลาเดียวกัน ทำให้ผู้เลี้ยงไก่ซึ่งเคยเป็นผู้เลี้ยงอิสระรายย่อยต้องหมดไปเหลือแต่ผู้เลี้ยงรายใหญ่ทำการเลี้ยงไก่โดยการเลี้ยงแบบประกันราคาไก่ หรือรับจ้างเลี้ยง

การเลี้ยงไก่เนื้อมีเลี้ยงในจังหวัดรอบ ๆ กรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ และในจังหวัดที่เป็นจุดศูนย์กลางในแต่ละภาค ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงไก่ที่มีสัญญากับผู้รับซื้อ ส่วนผู้เลี้ยงไก่ในท้องถิ่นนอกเหนือจากนี้จะเป็นไก่พื้นเมืองและเป็นผู้เลี้ยงอิสระ ซึ่งการเลี้ยงไก่ประเภทนี้จะน้อยลงทุกที ในปี 2527 ประมาณว่าไก่ที่ฆ่าบริโภคในประเทศซึ่งมีประมาณวันละ 500,000 ตัว (หรือสับดาห์ละ 3.5 ล้านตัน) เป็นการบริโภคในกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียงประมาณ 200,000 ตัว อีก

300,000 ตัว เป็นไก่บริโกลในจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ ในจำนวนนี้ประมาณว่าไก่จากผู้เลี้ยงซึ่งมี
สัญญาจะตกประมาณวันละ 130,000 - 170,000 ตัว

เป็นที่คาดคะเนว่า การเลี้ยงไก่เนื้อในอนาคตจะมีลักษณะเป็นการเลี้ยงที่มีสัญญามากขึ้น
เพราะปัญหาเรื่องราคาไก่ ราคาอาหาร และราคาไก่พันธุ์มีความผันผวนขึ้นลงตลอดเวลา ยากที่
ผู้เลี้ยงไก่แบบอิสระจะทำธุรกิจได้ ประกอบกับการเลี้ยงที่มีการแข่งขันมากขึ้น ผู้เลี้ยงรายเล็กจะต้อง
อยู่ในฐานะเสียเปรียบ

อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แช่แข็ง เนื่องจากผู้บริโกลภายในประเทศยังไม่นิยม
เนื้อสัตว์แช่แข็ง ดังนั้นตลาดของอุตสาหกรรมประเภทนี้จึงมีเพียงตลาดส่งออก และมีเฉพาะไก่สด
แช่แข็ง ดังนั้นตลาดของอุตสาหกรรมประเภทนี้จึงมีเพียงตลาดส่งออก และมีเฉพาะไก่สดแช่แข็ง
ซึ่งเริ่มมีการส่งตั้งแต่ พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา ปริมาณส่งออกเพิ่มจากประมาณ 8,000 ตันใน
พ.ศ. 2521 เพิ่มเป็น 24,000 ตัน และ 32,000 ตันใน พ.ศ. 2524 และ 2525 ตามลำดับ แต่ใน
พ.ศ. 2526 ปริมาณส่งออกลดเหลือประมาณ 23,000 ตัน มูลค่าส่งออกเพิ่มจากประมาณ 330 ล้านบาท
ในปี พ.ศ. 2521 เป็น 1,300 ล้านบาทใน พ.ศ. 2525 และเหลือเพียง 946 ล้านบาทใน พ.ศ. 2526
โอกาสที่จะเพิ่มการส่งออกประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง เช่น ต้นทุนการผลิตซึ่งออกจะสูงกว่า
ประเทศคู่แข่ง ระดับราคาภายในบางช่วงไม่อาจจะส่งออกจำหน่ายได้ การเก็บภาษีนำเข้า
ของประเทศนำเข้าซึ่งมีการจัดเก็บแตกต่างกันระหว่างสินค้าจากประเทศผู้ส่งออกด้วยกัน และ
โอกาสที่จะหาตลาดใหม่ นอกเหนือจากญี่ปุ่น

อุตสาหกรรมอาหารกระป๋อง อุตสาหกรรมอาหารกระป๋องที่สำคัญเป็นอุตสาหกรรมเพื่อ
ส่งออกเพราะความต้องการสำหรับตลาดภายในจังหวัด จากมูลค่าส่งสินค้าอาหารกระป๋องไป
จำหน่ายต่างประเทศในช่วง พ.ศ. 2524 - 2526 ซึ่งมีมูลค่าเฉลี่ยประมาณปีละ 2,300 ล้านบาท
เป็นสับประรดกระป๋อง และน้ำสับประรดเสียประมาณ 2,200 ล้านบาท ที่เหลือเป็นผัก และผลไม้
กระป๋องอย่างอื่น เช่น ข้าวโพดอ่อน หน่อไม้ และเงาะกระป๋อง เป็นต้น ส่วนสินค้าอื่น ๆ แม้ว่า
ปริมาณและมูลค่าส่งออกมีไม่มากแต่ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี และน่าจะเป็นสินค้าอีกกลุ่มหนึ่ง
ที่ควรจะให้ความสนใจ เช่น ผลไม้กระป๋องซึ่งมีมูลค่าส่งออกเพียงประมาณ 100 ล้านบาทใน
พ.ศ. 2524 ได้เพิ่มเป็นเกือบเท่าตัวใน พ.ศ. 2526 หรือผักดองซึ่งมูลค่าส่งออกใน พ.ศ. 2524 มีเพียง
ประมาณ 61 ล้านบาท ได้เพิ่มเป็น 235 ล้านบาทใน พ.ศ. 2526 นอกจากนี้ยังมีผักกระป๋อง ซอส
และเครื่องปรุงรส

ดังนั้นอุตสาหกรรมสับประดกระป๋องจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งไทยได้เป็นผู้ส่งออก สับประดกระป๋องรายใหญ่ที่สองของโลกรองจากฟิลิปปินส์ อุตสาหกรรมสับประดกระป๋องเริ่มมา ตั้งแต่ปี 2515 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2527) มีโรงงานขนาดใหญ่อยู่เก้าโรงงาน กำลังผลิตรวมเท่ากับปีละ 19.2 ล้านหีบ หรือประมาณ 260,000 ตัน ซึ่งจะต้องใช้วัตถุดิบถึงปีละ 850,000 ตัน แต่ปริมาณ การผลิตที่ผลิตได้จริงมีไม่เกิน 12 ล้านหีบ

ปริมาณและมูลค่าส่งออกของอาหารกระป๋องบางชนิด พ.ศ. 2521 - 2526
(ปริมาณ : ตัน, มูลค่า : ล้านบาท)

สินค้า	2524		2525		2526	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ผลไม้กระป๋อง	3,763	99.26	4,341	116.42	6,056	184.81
ผักกระป๋อง	4,595	70.56	7,661	114.61	10,217	176.50
ผักดองกระป๋อง	5,242	61.05	12,326	166.64	19,792	235.40
ซอสและเครื่องปรุงรส	8,089	160.22	10,151	211.80	11,672	259.27

ปัญหาสำคัญที่โรงงานแปรรูปอาหารประสบมาเป็นประจำคือ ราคาสับประดซึ่งสูงต่ำตาม ปริมาณการผลิตปีใดวัตถุดิบมีราคาสูง ปีต่อไปจะปลูกมากราคาก็ต่ำ ปีไหนราคาต่ำปีต่อไปก็จะ เลิกปลูก หรือปลูกน้อยลงทำให้ราคาแพง เช่นตัวอย่างปริมาณการผลิตสับประดส่งโรงงานใน ปี 2521/22 มีประมาณ 2.1 ล้านตัน เพิ่มเป็นสามและสี่ล้านตันในปี 2522/23 และ 2523/24 แต่ลดเหลือ เพียงสองล้านตัน และ 1.4 ล้านตันในปี 2524/25 และ 2525/26 ตามลำดับ การที่จะให้ได้ วัตถุดิบพอโรงงานก็ต้องอาศัยการปรับราคารับซื้อภายในเป็นหลัก ซึ่งในทางปฏิบัติถ้าราคา สูงเกินไปก็ไม่อาจจะซื้อวัตถุดิบได้ เพราะราคาในตลาดต่างประเทศไม่ได้ขึ้นลงมากนัก นอกจากนี้ ยังไม่อาจจะหาวัตถุดิบมาป้อนโรงงานได้ตลอดปี โรงงานส่วนใหญ่ยังต้องอาศัยวัตถุดิบจากไร่ ของโรงงาน การติดต่อประสานงานระหว่างโรงงานกับชาวไร่เพียงจะเริ่ม และจะต้องใช้เวลา อีกนานในการร่วมมือเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โอกาสที่น่าจะทำได้ก็คือ การมีข้อตกลงระหว่างโรงงาน และชาวไร่ โดยทางชาวไร่จะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของโรงงาน และขายสับประดให้กับโรงงาน ในราคาที่ตกลงกัน ส่วนทางโรงงานก็น่าจะต้องมีวิธีปฏิบัติที่ยืดหยุ่นพอควรที่จะให้เกษตรกรให้ ความร่วมมือได้ ซึ่งโรงงานบางแห่งได้ดำเนินการในแนวนี้ และประสบความสำเร็จพอสมควร

อุตสาหกรรมการเลี้ยงโคนม การเลี้ยงโคนมได้รับการส่งเสริมมาตั้งแต่ พ.ศ. 2504 โดยความช่วยเหลือของรัฐบาลเดนมาร์ก ในการจัดตั้งฟาร์มโคนมแห่งแรกขึ้นที่อำเภอเมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี หลังจากนั้นการเลี้ยงโคนมได้ขยายไปในหลายจังหวัด แต่ส่วนใหญ่ยังเลี้ยงกันในห้องที่จังหวัดภาคกลาง ประมาณว่าใน พ.ศ. 2526 มีเกษตรกรเลี้ยงโคนมอยู่ประมาณ 3,321 ครอบครัว ประมาณร้อยละ 51 อยู่ในท้องที่จังหวัดราชบุรี ทั้งประเทศมีโคนมที่เลี้ยงทั้งหมดอยู่ประมาณ 24,000 ตัว ปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ในปี 2525 โดยเฉลี่ยวันละ 93 ตัน จากปริมาณที่ใช้ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์นมซึ่งมีปริมาณวันละ 115.5 ตัน แล้วจะเห็นว่าปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้ภายในประเทศยังต่ำกว่าปริมาณนมที่ใช้อยู่ประมาณวันละ 22.5 ตัน

ใน พ.ศ. 2525 เกษตรกรที่เลี้ยงโคนมในแต่ละครัวเรือนโดยเฉลี่ยมีโคนมอยู่ 19 ตัว เป็นโคให้นมเจ็ดตัว โคนมแห่งสามตัว ที่เหลือเป็นโคสาวอุ้มท้อง และลูกโค มีปริมาณการให้น้ำนมดิบเฉลี่ยตัวละแปดกิโลกรัมต่อวัน มีระยะเวลาให้น้ำนมเฉลี่ย 280 วัน ราคาเฉลี่ยน้ำนมดิบที่เกษตรกรได้รับเฉลี่ยในปี 2525 ประมาณกิโลกรัมละ 6.50 บาท

ปัญหาที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมภายในประเทศกำลังประสบคือ ขาดความรู้ในเรื่องการจัดการฝูงโครวมทั้งการให้อาหารสัตว์ ส่วนทางด้านอุตสาหกรรมแปรรูปโดยส่วนรวมยังมีปัญหาเรื่องการแข่งขันระหว่างน้ำนมสด กับราคาหางนมผงผสมไขมันนย ซึ่งจะทำให้ค่าวัตถุดิบต่ำกว่ารับซื้อนมสดภายในประเทศถึงกิโลกรัมละ 2.30 บาท ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไข โดยการประสานงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง การที่จะรับซื้อนมสดจากผู้เลี้ยงในราคาที่สูงกว่าปัจจุบัน (กิโลกรัมละ 6.50 บาท) เป็นไปได้ยาก โอกาสในการเลี้ยงโคนมยังมีแต่ต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรื่องข้างต้น

อุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกร ปัญหาการเลี้ยงและการค้าสุกรได้พบเห็นกันเป็นประจำตลอดเวลา โดยเฉพาะในช่วงที่ราคาตกต่ำโดยทั่ว ๆ ไปจะอยู่ระหว่างทุก ๆ สามปีโดยเฉลี่ย ปริมาณการผลิตสุกรก็เป็นไปตามช่วงราคาสุกรช่วงใดราคาแพงเกษตรกรก็จะเริ่มเลี้ยงสุกรมาก เมื่อสุกรออกสู่ตลาดมากราคาก็ตกก็จะเลี้ยงลดน้อยลง แล้วราคาก็จะแพงหมุนเวียนกันเป็นช่วง ๆ อย่างไรก็ตาม ปริมาณความต้องการภายในประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประมาณว่าในปี พ.ศ. 2520 ความต้องการภายในประเทศมีประมาณ 5.38 ล้านตัว และเพิ่มเป็น 6.43 ล้านตัวใน พ.ศ. 2525 ประมาณว่าใน พ.ศ. 2527 จำนวนสุกรที่บริโภคภายในประเทศมีประมาณวันละ 17,000 ตัว เป็นสุกรที่ใช้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครวันละ 6,000 ตัว ที่เหลือบริโภคในจังหวัดต่าง ๆ

นอกจากความต้องการภายในเพิ่มขึ้นมากแล้ว ยังมีการส่งสุกรมีชีวิตไปจำหน่ายต่างประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2521 - 2525 ปริมาณที่ส่งแต่ละปีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จาก 152 ตัวใน พ.ศ. 2523 เป็นประมาณ 11,100 ตัวใน พ.ศ. 2525 และมีมูลค่าส่งออกเกือบ 20 ล้านบาท ส่วนผลิตภัณฑ์สุกร และเนื้อสุกรแช่แข็งก็มีการส่งออกบ้างแต่น้อยมาก ส่งออกมากที่สุดใน พ.ศ. 2521 มีมูลค่าประมาณ 57 ล้านบาท

ลักษณะการเลี้ยงสุกรได้เปลี่ยนไปมาก ประมาณเมื่อก่อนปี 2520/21 ราวร้อยละ 85 ของสุกรทั้งหมดเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อย หลังจากเกิดวิกฤติการณ์ราคาสุกรตกต่ำในปี 2520/21 แล้วผู้เลี้ยงรายย่อยได้เลิกกิจการกันเป็นส่วนใหญ่ ที่เหลือมีเลี้ยงเป็นแบบการค้า อาจจะมีเลี้ยงเป็นอิสระ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงระดับฟาร์มโดยเกษตรกรรายใหญ่ โดยใช้อาหารผสมสำเร็จรูป หรือผสมอาหารเอง มีหมูขุนอย่างต่ำ 300 ตัวขึ้นไป การเลี้ยงอีกประเภทหนึ่งคือเลี้ยงแบบมีข้อผูกพันกับบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ หรือเป็นฟาร์มของบริษัทเองที่จ้างเกษตรกรเลี้ยง

ปัญหาสำคัญของการเลี้ยงสุกรก็คือการผันผวนของค่าอาหารและค่าพันธุ์สุกร ซึ่งยากที่ผู้เลี้ยงสุกรรายย่อยและอิสระจะอยู่ในธุรกิจได้ ดังนั้นการเลี้ยงในอนาคตก็จะอยู่ในลักษณะฟาร์มขนาดใหญ่มากขึ้น ยกเว้นแต่ผู้เลี้ยงรายย่อยจริง ๆ ซึ่งเลี้ยงเพียงหนึ่งหรือสองตัว ซึ่งพอมียู้อยู่บ้างแต่ก็ไม่มาก ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือต้องสนับสนุนให้มีการส่งเนื้อสุกรแช่แข็งออกจำหน่ายต่างประเทศ ซึ่งน่าจะมีโอกาสทำได้ แต่ปัญหาในปัจจุบันยังไม่ตกลงกันแน่นอนในเรื่องการสนับสนุนให้เอกชนสร้างโรงฆ่าสัตว์ เพื่อฆ่าสัตว์ส่งจำหน่ายต่างประเทศ ซึ่งถ้าแก้ปัญหาลำบากนี้ได้ เชื่อว่าอุตสาหกรรมการเลี้ยงสุกรจะก้าวหน้าไปอีกมาก ความต้องการพืชอาหารสัตว์ก็จะมีมากขึ้น รวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ก็จะมีมากขึ้น

ธุรกิจเกษตร หรืออุตสาหกรรมเกษตรโดยเฉพาะจะมีอนาคตที่ทั้งตลาดส่งออก และตลาดภายในสำหรับสินค้าสำเร็จรูปบางชนิด โอกาสที่จะแข่งขันกับสินค้าประเภทเดียวกันจากประเทศอื่นมีมากเพราะค่าแรงยังต่ำ ปัญหาหลักที่เผชิญอยู่ก็คือในเรื่องของวัตถุดิบทั้งในเรื่องปริมาณที่ต้องการมีเฉพาะฤดูกาล คุณภาพยังไม่ตรงกับที่ตลาดต้องการ ความสูญเสียในการขนส่ง และการเก็บรักษา ปัญหาเรื่องควบคุมคุณภาพ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนหนึ่งปัญหามาจากนโยบายของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ การแก้ปัญหานี้ส่วนหนึ่งต้องให้ความสำคัญของธุรกิจเอกชน

แต่อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมเกษตรที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ยังมีน้อยชนิดและขนาดเล็ก ในขณะที่ผลผลิตทางการเกษตรเรามีมาก และนอกจากนี้ยังมีปัญหาทั้งด้านการส่งออกและ

การผลิตด้วย ปัญหาส่วนรวมแล้วมีดังนี้

1. ตลาดของอุตสาหกรรมการเกษตรต่างประเทศของไทยยังไม่กว้าง
2. ตลาดต่างประเทศเท่าที่มีก็มักจะถูกกีดกันในบางครั้ง บางผลผลิต
3. ไม่ค่อยได้รับประโยชน์จากระบบสิทธิประโยชน์ทางการค้า
4. บางครั้งโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตรบางอย่างก็ขาดแคลนวัตถุดิบ เพราะผลผลิตเกษตรไม่มีสม่ำเสมอตลอดปีในบางพืช
5. จากปัญหาข้อ 4 ก่อให้เกิดปัญหาที่ว่า ราคาปัจจัยที่จะป้อนเข้าสู่โรงงานสูงขึ้น ทางโรงงานเกิดปัญหา เพราะราคาส่งออกเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ดังนั้นจึงมักจะต้องปรับราคารับซื้อจากเกษตรกร หรืออาจแก้ปัญหาด้วยการปลูกผลผลิตนั้น ๆ เอง เป็นการกระทำที่ครบวงจร เช่น โรงงานสับปะรดกระป๋อง ก็จะมีพื้นที่ปลูกสับปะรดเอง เป็นต้น